

einer Absicht DAṢAR. 1,48. PRATĀPAR. 22, b, 3. 45, b, 3.

पूर्वभाविन् (पूर्व + भा०) adj. früher seiend, allen Andern vorangehend; davon nom. abstr. °भावित्व Kap. 1, 76.

पूर्वभाषिन् (पूर्व + भा०) adj. zuerst redend, — die Rede an Jmd richtend, zuvorkommend in der Unterhaltung R. GONN. 2, 1, 7. — Vgl. पूर्वाभिभाषिन्.

पूर्वभूत (पूर्व + भूत) adj. voranstehend, vorangehend P. 2, 1, 59, Sch.

पूर्वमारिन् (पूर्व + मा०) adj. zuvor sterbend ÇĀṆKH. ÇA. 4, 15, 32. GṚH. 5, 9. M. 5, 167. fg. Schol. zu KĀTJ. ÇA. 203, 20.

पूर्वप in उपाधायि० adj. mit einem Besatz oder Durchzug (einer rothen Schnur) versehen, verbrämt, praetextus TS. 2, 2, 11, 4.

पूर्वपत्न (पूर्व + पत्न) m. der erste Jaksha, Bein. Maṇibhadra's TAṆK. 1, 1, 20.

पूर्वपायात (पूर्व + या०) n. die ältere Form der Erzählung von Jajāti oder die im Osten gangbare E. von J. SIDDH. K. 239, a, 12. — Vgl. पूर्वाधिराम.

पूर्वपौवन् (पूर्व + या०) m. Vortreter, Anführer RV. 3, 34, 2.

पूर्वरङ्ग (पूर्व + रङ्ग) m. Vorspiel zu einem Bühnenstücke H. 282. HALS. 1, 95. ÇIÇ. 2, 8.

पूर्वराग (पूर्व + राग) m. die erste —, eben aufkeimende Liebe SĀH. D. 213. अथवादर्शनादपि मिथःसंस्तरागयोः । दशाविशेषो यो ऽप्राप्ति पूर्वरागः स उच्यते ॥ 214. 217.

पूर्वरात्रि (पूर्व + रात्रि = रात्रि) m. der erste Theil der Nacht P. 2, 4, 29. 5, 4, 87. VOP. 6, 46. VJUTP. 189. AIT. BR. 4, 5. KAUC. 139. KĀTJ. ÇA. 24, 3, 9. MBH. 1, 6443. 3, 13985. °कृत = पूर्वरात्रे कृत P. 2, 1, 45, Sch.

1. पूर्वत्रप (पूर्व + त्रप) n. 1) Symptom: अन्यत्तत्पणो यो भविष्यद्वाधिव्यापकः स पूर्वत्रपसंज्ञः (व्याधिः) SUÇA. 1, 127, 12. अ० 11. — 2) der erste von zwei zusammenstossenden Vocalen oder Consonanten TAṬT. UP. 1, 3, 1. fg. AV. PRĀT. 1, 50. Schol. zu 3, 74. Schol. zu P. 6, 1, 107. fg. Davon nom. abstr. °ता f. Schol. zu VS. PRĀT. 4, 64. 5, 38. — 3) in der Rhetorik eine Redefigur, wo der gegen alle Erwartung wieder zum Vorschein kommende ursprüngliche Zustand eines Dinges hervorgehoben und erklärt wird; = पुनः स्वगुणसंप्राप्तिः KUNALAJ. 167, a (140, a). Hierzu folgende Beispiele: कर्कषाश्रुलितो ऽपि शेषस्त्वयशसा सितः und विभिन्नवर्णा गृहाप्रजेन सूर्यस्य रथ्याः परितः स्फुरत्या । रत्नैः पुनर्वत्र रुचा रुचं स्वामानिन्धिरं वंशकरीरनीलैः ॥

2. पूर्वत्रप (wie eben) adj. f. स्त्री die ehemalige Form —, — Gestalt habend: धीरता DHŪRTAS. 72, 13.

पूर्ववत् (von पूर्व) adv. wie früher, wie bisher, wie zuvor, wie oben gesagt RV. 1, 31, 17. 3, 2, 12. KĀTJ. ÇA. 2, 5, 2. 6, 34. 3, 4, 10. M. 11, 213. SUÇA. 1, 159, 18. SŪRIAS. 3, 35. 4, 5. VID. 264. SPR. 2237. KATHĀS. 7, 84. 31, 78. 49, 133. RĀGA-TAN. 1, 185. 4, 454. BHĀG. P. 5, 10, 6.

पूर्ववत् (wie eben) adj. Vorangehendes habend, dem Anderes vorangeht (auf ein Früheres bezüglich WEDER) VS. PRĀT. 2, 7.

पूर्ववयस् (पूर्व + वय०) adj. im ersten Lebensalter stehend, jung MBH. 1, 3196.

पूर्ववयसै (wie eben) n. das erste Lebensalter, Jugend ÇAT. BA. 12, 2, 2. 4, 9, 2, 8. PAÑČAV. BA. 19, 4, 3.

IV. Theil.

पूर्ववयसैन् (vom vorherg.) adj. im ersten Lebensalter stehend TBa. 3, 8, 12, 3.

पूर्ववर्तिन् (पूर्व + व०) adj. früher gewesen; davon nom. abstr. °वर्तित्ता = पूर्वभाव BRĀHMA. 13.

पूर्ववृत् (पूर्व + वृत्) adj. als Vorspann oder Lett Pferd laufend, oder zum ersten Mal im Gespann laufend (Comm.): अथ TBa. 1, 1, 5, 6. ÇAT. BA. 2, 1, 4, 17. KĀTJ. 13, 3.

पूर्ववाद (पूर्व + वाद) m. Klage vor Gericht VIṢṆU'S DHARMAÇ. 8, 10 (nach STENZLER). MIT. im ÇKDr.

पूर्ववादिन् (पूर्व + वा०) m. Kläger (nach einer brieflichen Mittheilung STENZLER'S) JĀCĀ. 2, 17. — Vgl. उत्तरवादिन्.

पूर्ववार्षिक (von पूर्व + वर्ष) adj. auf die erste Hälfte der Regenzeit bezüglich u. s. w. P. 7, 3, 14, Sch. — Vgl. पौर्ववार्षिक.

पूर्वविद् (पूर्व + विद्) adj. die Dinge der Vorzeit kennend M. 9, 44.

पूर्ववृत् (पूर्व + वृत्) adj. was früher geschehen ist, n. ein früheres Ereigniss, eine frühere Begebenheit ÇĀK. 71, 3. RAGH. 11, 10. ÇĀKH. zu BAH. Å. UP. S. 63. ein früheres Benehmen MĀK. P. 20, 41. auf ein früheres Ereigniss bezüglich: कथा HARIV. 2976.

पूर्ववैरिन् (पूर्व + वै०) adj. der zuerst Feindseligkeiten begonnen hat MBH. 6, 3745.

पूर्वशीष adj. von पूर्व - शिषया P. 7, 3, 1, Sch.

पूर्वशारद् (von पूर्व + शरद्) adj. auf die erste Hälfte des Herbstes bezüglich u. s. w. P. 1, 1, 72, VĀRTT. 12, Sch.

पूर्वशीर्ष (पूर्व + शीर्ष) adj. f. स्त्री mit dem Haupt nach Osten gerichtet: वृषी MBH. 13, 463.

पूर्वशैल (पूर्व + शैल) m. 1) der östliche Berg, hinter dem die Sonne aufgehen soll, GĀTĪDH. im ÇKDr. °संगाराम N. eines Klosters HIOWEN-TSANG II, 110 (vgl. den Index). — 2) pl. N. einer buddhistischen Schule VJUTP. 210. BURN. Intr. 446. Lot. de la b. l. 358. WASSILJEW 78. 264. KÖPPEN I, 133. — Vgl. अवरशैल, welches auch westlicher Berg bedeutet; das darauf belegene Kloster heisst अवरशैलसंगाराम, wie St. JULIEN richtig im Index hat; es ist demnach अवरशिला zu streichen.

पूर्वसक्थ (पूर्व + सक्थि) n. wohl Oberschenkel P. 5, 4, 98. VOP. 6, 43. — Vgl. उत्तरसक्थ, welches wohl Unterschenkel bedeutet.

पूर्वसैद् (पूर्व + सैद्) adj. vorn sitzend SV. II, 9, 2, 3, 1.

पूर्वसमुद्र (पूर्व + स०) m. das östliche Meer VANIN. BAH. S. 26, 2.

पूर्वसर (पूर्व + सर) adj. f. स्त्री vorangehend P. 3, 2, 19. BHATT. 5, 97.

पूर्वसस्य (पूर्व + सस्य) n. zuerst gesäetes Korn VANIN. BAH. S. 8, 13.

पूर्वसागर (पूर्व + सा०) m. das östliche Meer RAGH. 4, 32. VANIN. BAH. S. 5, 65.

पूर्वसार (पूर्व + सार) adj. nach Osten gehend P. 3, 2, 19, Sch.

पूर्वसारिन् (पूर्व + सा०) adj. voran gehend, über allen Andern stehend MBH. 5, 142.

पूर्वसू (पूर्व + सू) adj. erstgebürend RV. 2, 35, 5. so v. a. पूर्वसू nach dem Comm. in folgender Stelle: नमो ग्यात्राप्रथिवीभ्यो क्ताभ्यो पूर्वसूयाम् ÇĀKH. ÇA. 1, 6, 11.

पूर्वस्थ (पूर्व + स्थ) adj. voranstehend, der vornehmste: त्रिदशाः MBH. 13, 5940.